

DNEVNIK

PLANINSKEGA DRUŠTVA SLAVNIK

**DNEVNIK VRHOV V BRKINIH,
ČIČARIJI IN MALEM KRASU**

Smo Čiči
in Brčini

**JUŠTO NA
KONFINI**

Smo Čiči
in Brčini
**JUŠTO NA
KONFINI**

»SMO ČIČI IN BRČINI, JUŠTO NA KONFINI«

Dnevnik je izšel

*ob 20-letnici ustanovitve PD Slavnik
in 25-letnici organiziranega planinstva.*

Dnevnik Planinskega društva Slavnik je namenjen spoznavanju območja Brkinov, slovenske Čičarije, Matarskega podolja in Malega Krasa v Občini Hrpelje-Kozina. Najbolje se bomo seznanili z njimi, če bomo obiskali vrhove, s katerih je dober razgled na bližnjo in širšo okolico.

Slavnik kraljuje v Slavniškem pogorju z razgledi od morja do najvišjih gora. Je eden od 16 vrhov, ki smo jih vključili v dnevnik. Na vrhove vodijo označene planinske poti. Večino poti upravljajo markacisti PD Slavnik in sosednjih društev, najpogosteje z rdeče belim krogcem, t. i. Knafelčevo markacijo. Na večini vrhov so skrinjice z vpisno knjigo in s kovinskimi žigi, ki jih bomo odtisnili na predvideno mesto v dnevniku. Zraven dnevnika si priskrbimo še malo blazinico s črnolom za žigosanje.

Dnevnik je mogoče dobiti v planinski pisarni PD Slavnik v Vaškem domu Hrpelje vsak četrtek od 18. do 19. ure, naročite ga lahko tudi po e-pošti (pdslavnik@pzs.si). V pisarni so na voljo informacije o poteh, opremi, članarini PZS, pohodih in delovanju društva, ki jih lahko prejmete tudi po e-pošti ali pa jih poiščete na spletni strani PD Slavnik www.pzs.si ali na Facebooku v skupini PD Slavnik. Ko dnevnik napolnite z žigi, ga posredujete PD Slavnik. Na prvem občnem zboru vam boodeljena lepa značka »Smo Čiči in Brčini, jušto na konfini«.

Svet Brkinov in deloma Malega Krasa tvorijo vododržni flišni sestoji, skladi laporjev in peščenjakov. Tu bomo naleteli na številne potoke, ki so v fliš izdolbli grape proti apnenčastem Matarskem podolju. Na stiku z apnencem tvorijo potoki doline brez izhoda ali tako imenovane slepe doline, v katerih ponikne voda v podzemni svet. Ponikovalnice v slepih dolinah Brezovice, Hotične, Slivja, Velikih Loč, Jezerine in Malih Loč so zlasti ob deževju zelo atraktivne. Podobne naravne lepote lahko občudujemo v dolini Glinščice in Beško-Ociskih

ponorih na Malem Krasu. Čičarija je grajena iz apnenca s svetom kraških pojavov: vrtače, žlebiči, škraplje, brezna, podzemne jame, spodmoli, udornice, ponikalnice, proti vrhovom naletimo na skalne gmote.

Sestava tal in podnebje sta odločilna za rastlinstvo območij, skozi katere vodijo poti. Zaradi bogatega rastlinstva je naš Slavnik proglašen za naravni spomenik. Na njem bomo občudovali zavarovane vrste: narcise, kranjske in brstične lilije, košutnike, potonike, šmarnice, ilirske mečke, perunike pa tudi kraljevsko rožo bledorumeni ušivec. Tam najdemo nekaj izjemno redkih rastlin, denimo v meliščih Glinščice je taka rožica Jacquinov bodičnik. Od živali bomo naleteli na divje prašiče, ki so se zadnja leta zelo namnožili, srnjad, lisice, jazbece, šakale, volkove, občasno v gozdove Slavnika zaide medved, pogosto se pojavljajo jeleni.

Na mnogih vrhovih bomo naleteli na ostanke gradišč, ki so bila prazgodovinska bivališča naših prednikov. Najlepše sta ohranjena Mali Kras in Ajdovščina,

medtem ko nas bo na druge moral opozoriti poznavalec. Ob poteh bomo naleteli na ostanke pastirskih hišic in karbonic, bliže vsem pa tudi na kakšno ledenico. Spoznali bomo način sobivanja ljudi z naravo, navade po vaseh in etnološke običaje kot so pustovanje, opasila ali shodi.

Na pohode se odpravimo z dobro obutvijo, ki bo ščitila gležnje, in s podplatom proti zdrs. Pohodne palice razgibavajo ramenski obroč in roke ter nam zlasti pri hoji navzdol razbremenijo kolena. Oblačila izberemo takšna, da nas ne ovirajo pri hoji, in iz materialov, ki ne zadržujejo vlage ter ščitijo pred vetrom in soncem. V nahrbtniku imejmo suha oblačila, mali komplet prve pomoči, dovolj tekočine, prigrizek, zaščito pred dežjem (pelerino) in proti vetru ter pred klopi. S seboj imejmo osebni dokument in svetilko ter mobilni telefon za morebitni klic v sili na 112. Začetnike in neizkušene vabimo, da se pridružite lažjim pohodom iz programa PD Slavnik pod vodstvom planinskega vodnika. Kmalu boste spoznali, da je hoja v družbi lepo doživetje. Kot

člani PZS smo zavarovani in imamo popuste v kočah ter športnih trgovinah.

Vabimo vas, da si opise in poti ogledate tudi na spletni strani <https://www.pzs.si/drustva.php?pid=170> ali sledite qr kodam ob opisih vrhov v dnevniku.

Želimo vam varen korak!

Vojko Dobrila

Hrpelje, 26. 4. 2020

1. AJDOVŠČINA (804 m)

ŽIG JE NA SKRINJICI OB KAMNITI MAKETI NASELJA.

Na drugo najvišjo točko Brkinov se bomo v pol ure povzpeli iz Rodika po poti, ki označuje poti Mitskega parka. O njem se bomo lahko bolje seznanili v informacijskem centru. Vrh Ajdovščina je na poti Lintvarjevega dela Mitskega parka, od koder lahko nadaljujemo po gozdni cesti do Artviž. Večino poti vodi po gozdu, zato razgledov ne bo. Na posameznih točkah Mitskega parka so skrinjice z zgodbo in opisi, med njimi je tudi zapis o Ajdovščini, kjer so arheologi občasno raziskovali ostanke nasebine ali gradišča izpred tisoč in več let.

NAVADNA POTONIKA
ALI FARSKA ROŽA
(*Paeonia officinalis*)

2. ARTVIŽE (817 m)

ŽIG JE NA ELEKTRODRUGU

NASPROTI SPOMENIKA PADLIM V NOB.

Skozi najvišjo vas v grebenu Brkinov sta speljani slemenska cesta in cesta iz Materije. Na Artviže pridemo peš po Slovenski planinski poti (SPP) od Škocjanskih jam, skozi Naklo in Podgrad pri Vremah. Iz Artviž se SPP nadaljuje proti Mršam in Slavniku. Iz vasi se v petih minutah vzpnemo do cerkve Sv. Socerba, ki je na vrhu vzpetine po imenu Rt (817 m). Okoli cerkve so le skromni ostanki prazgodovinskega gradišča. Na Artviže je sredi julija, na dan spomina Občine Hrpelje–Kozina, organiziran pohod iz Rodika.

GORSKI KOSMATINEC
ALI VOLKEC
(*Pulsatilla montana*)

3. KARLOVICA (772 m)

ŽIG JE NA BETONSKEM PODSTAVKU.

Po Rtu nad Artvižami in Ajdovščino nad Rodikom je to tretja najvišja točka v grebenu Brkinov. Nahaja se ob Evropski poti E6, ki vodi iz Pregarij skozi Gabrk in Rjavče, kjer potem zavije s slemenske ceste proti Brezovem Brdu. Slabe pol kilometra od križišča Pregarje proti Gabrku se na desni ob cesti nahaja obnovljen kal, kjer lahko parkiramo na obeh straneh ceste. Od kala se usmerimo proti vzhodu (antena) in v 5 minutah pridemo na vrh, kjer je nad vodovodnim zbiralnikom betonski geodetski stebriček, na katerem je žig. Karlovica nas bo nagradila z izjemnim razgledom na ilirskobistriško kotlino in Čičarijo.

ZLATI KOREN
(*Asphodelus albus*)

4. ORLEK (665 m)

ŽIG JE VGRAJEN V KAMEN NA VRHU.

Nahaja se blizu Obrova, od koder je najlažji vzpon. Če se pripeljemo iz smeri Kozina, pred prvimi hišami zavijemo levo proti cerkvi in si poiščemo tako parkirišče, da ne bo moteče. Odpravimo se peš po makadamu proti severu in koči LD Obrov, kjer bomo naleteli na smerne table za Orlek. Po lepi stezi bomo v slabe pol ure prispeli na kamniti vrh Orlek, ki se dviga nad slepo dolino Jezerina. Uro hoje bomo potrebovali iz Gradišča, vendar lahko na neoznačeni poti zlahka zaidemo po različnih kolovozih. Slabo je označena tudi pot od Torkovih iz Jezerine. Okoli vrha so še vidni ostanki prazgodovinskega gradišča, ki je bilo proti jugu in zahodu zavarovano z obzidjem, na severovzhodu pa s prepadnim pobočjem Jezerine. Z vrha so lepi razgledi na Jezerino, Brkine, Čičarijo in Slavniško pogorje. Krajanje Gradišča organizirajo pohod na Orlek 2. januarja.

5. OSTRIČ ali ŽABNIK (1053 m)

ŽIG JE NA KOVINSKEM STEBRU.

Na Ostriču, ki mu domačini pravijo tudi Žabnik, se zaključi Pot Istrskega odreda s Slavnika (PIO), od koder je dobrih 6 ur hoje. Iz Zagrada (750 m) se nanj povzpemo v 1 uri in 15 minut. Zaradi izrednega razgleda in lepih pašnikov okoli njega je zelo obiskan v vseh letnih časih. Najlepši je v maju, ko se razcvetijo narcise in drugo pomladansko cvetje, v poletnih mesecih pa košutnikov svišč. V začetku septembra poteka pohod Odprta meja iz Golca čez Žabnik in pri Ribniku prečka mejo s Hrvaško v Vodice (slabe 3 ure).

TRAVNOLISTNA PERUNIKA
ALI IRIS, PLUTNIK
(*Iris graminea*)

6. MEDVIŽICA

ali VELIKI VRH (1081 m)

ŽIG JE NA NAJVIŠJEM KAMNU.

Od Razsušice nadaljujemo pot po PIO dobrih 15 minut, potem nas smerokaz usmeri levo, nato gremo še 10 minut navzgor. Vrh je skalnat, ponekod si moramo pomagati z rokami. Pričaka nas čudovit razgled na Matarsko podolje, Brkine in vse do Alp. Z vrha se spustimo na pot, po kateri lahko opravimo krožno turo na Ostrič, in na izhodišče v Zagrad (4 ure).

BRSTIČNA LILIJA
(*Lilium bulbiferum*)

7. RAZSUŠICA

ali GLAVIČORKA (1083 m)

ŽIG JE NA KOVINSKEM STEBRU.

Na najvišji vrh Občine Hrpelje-Kozina se najhitreje povzpemo iz Zagrada (750 m), od kala po kolovozu navzgor do razpotja pod Kičerjem (1 ura in 15 minut). Tu zavijemo po kolovozu levo in po nekaj minutah levo po stezi navzgor. Kmalu naletimo na puščico, ki nas usmerja desno na razgledišče na Lipici. Deležni bomo razgleda proti jugu na Žbevnico, Golič, Kojnik, Slavnik in dolino od Jelovic do Vodic pod nami ter na Tržaški zaliv. Z razgledišča se vrnemo na označeno pot, ki nas v 10 minutah privede na kamnit vrh. Pot lahko nadaljujemo mimo Medvižice na Žabnik in se spustimo na izhodišče v Zagrad. Za opisano krožno pot bomo potrebovali okoli 4 ure.

KRANJSKA LILIJA
ALI ZLATO JABOLKO
(*Lilium carniolicum*)

8. MALA PLEŠIVICA (908 m)

ŽIG JE NA KOVINSKEM STEBRU.

Je nadaljevanje PIO, na katero se z Velikih vrat (760 m) povzpne v pol ure, najprej po kolovozu in potem po stezi mimo rova nekdanjega vodovoda Žbevnica-Obrov. Vzpon lahko začnemo tudi iz Zagrada (750 m), od kala navzgor po kolovozu do križišča pod Kičerjem, kjer nas smerne table usmerijo desno in pripeljejo na razgledni vrh (1 ura in 30 minut). Krožno turo zaključimo s sestopom na Velika vrata, kjer vodi pot mimo rova za nekdanjim vodovodom. Z Velikih vrat nas markacije privedejo po cesti do kapelice ter desno skozi Gojake na izhodišče v Zagrad (1 ura in 15 minut).

NAVADNI JESENČEK
(*Dictamnus albus*)

9. VELIKA PLEŠIVICA (852 m)

ŽIG JE NA KOVINSKEM STEBRU.

Je prva gora v slovenskem delu Čičarije in točka na PIO Slavnik-Žabnik (6 ur). Ime je dobila po svoji veliki pleši in temu primeren je njen razgled. Lep vzpon nanjo je iz Skadanščine (600 m), po nekdanjem kolovozu za povezavo z vasmí Čičarije, ki je sedaj prehodan po zaslugi označene planinske poti na Mala vrata (1 ura in 30 minut). Na Malih vratih na razpotju zavijemo levo in v 20 minutah se po stezi povzpne na vrh. Nekoliko lažji je vzpon iz Zagrada do Velikih vrat in na vrh (1 uro in 15 minut). Iz Golca se lahko zapeljemo po makadamski cesti za Vodice do Velikih vrat (naprej mejna zapora), kjer parkiramo. Označena pot nas po rastišču žajblja na vrh privede v 20 minutah.

10. SLAVNIK (1028 m)

ŽIG JE V TUMOVİ KOČI.

Slavnik imenujejo domačini celotno območje, vrhu pa pravijo Skukovec. Je zelo razgleden vrh. Že pred sto in več leti ga je obiskovala mestna gospoda iz Trsta. Prvo pot na Slavnik so leta 1952 označili učenci iz Hrpelj pod vodstvom učitelja Janeza Potočnika. Blag vzpon vzame 3 ure hoje. Po tej poti poteka Nočni pohod na Slavnik v juniju, na soboto, najbližjo polni luni. Na Slavnik se lahko povzpne še iz Povžan (2 uri in 30 minut), Podgorja po strmi (1 uro in 15 minut) ali po položni poti (1 uro in 45 minut). SPP vodi na Slavnik iz Skadanščine (1 uro in 15 minut) in Prešnice (2 uri). S Skadanščine se lahko povzpne tudi na Mala vrata in desno čez Čuka (2 uri in 20 minut) ter iz Povžan čez Kališče (2 uri in 30 minut). S Slavnika pelje na Žabnik obhodnica PIO. Pri vrhu je OPD Koper 1957 leta zgradil Tumovo kočo, ki je odprta ob vikendih in praznikih. Za boljšo oskrbo koče je bila leta 1958

izdelana makadamska cesta iz Hrpelj, ki je namenjena gospodarjenju z gozdovi. Zaradi gorskih travnikov in cvetja je Slavnik proglašen za naravni spomenik.

GORSKA NARCISA
ALI BEDENICA, MEDENICA, JURJEVKA
(*Narcissus poeticus* ssp. *radiiflorus*)

GORSKA LOGARICA
(*Fritillaria orientalis*)

RUMENI SVIŠČ
ALI KOŠUTNIK
(*Gentiana lutea*)

11. HRPELJSKA GORA ali MIŠI ŠOGA (737 m)

ŽIG JE NA KOVINSKEM STEBRU.

Nahaja se južno od Hrpelj, na začetku verige vrhov Slavniškega pogorja. Zaradi izjemno lepega razgleda si jo je v srednjem veku za svojo postojanko izbral ravbar, kar potrjuje ustno izročilo z izrekom: »Mišja šoga, beli grad, tam stoji Dobrila tat.« Z vrha je razgled proti zahodu na obalna mesta Tinjan, Socerb, miljske hribe, Mali Kras, Glinščico in Tržaški zaliv, na Dolomite v ozadju. Proti severu se vlečejo Videž, Polanšček, Kokoš, Veliko Gradišče in v ozadju Karnijske, Julijske ter Kamniško-Savinjske Alpe. Od severa proti vzhodu se raztezajo Nanos in vrhovi Brkinov z vasicami. Pod nami je lep razgled na Hrpelje in Kozino, na kraje Matarskega podolja. Označena pot na Hrpeljsko goro se začne pri Osnovni šoli Hrpelje in vodi skupaj s potjo na Slavnik. Najprej hodimo po starem vaškem jedru in nato 45 minut po gozdni poti do Nadžlebe,

kjer nas smerokaz usmeri desno na stezo, po kateri v 15 minutah prispemo na skalnat vrh. Z vrha se lahko v 10 minutah spustimo po označeni poti proti JV na gozdno cesto in levo do Črne drage, na pot, ki vodi s Slavnika v Hrpelje. Na goro se po brezpotju lahko povzpne tudi skozi okno v skalnatem grebenu, ki se vleče po jugozahodnem pobočju.

KRVAVORDEČI KLINČEK
ALI NAGELJČEK
(*Dianthus sanguineus*)

ILIRSKI MEČEK
(*Gladiolus illyricus*)

12. SOCERB (437 m)

ŽIG JE PRI STOPNICAH V GRAD.

Grad je poimenovan po cerkvi Sv. Socerba, staro ime vasi je Strmec. S parkirišča pred gradom je lep razgled na Tržaški zaliv, miljske hribe in slovenske zamejske vasi. Grad je bil zgrajen v 14. stoletju. Zaradi izredne strateške lege je nenehoma menjaval lastnike – enkrat je bil v rokah Benečanov, drugič so ga imeli v lasti Avstrijci. Leta 1780 je zaradi udara strele pogorel. Pozneje je bil obnovljen, a v precej manjšem delu kot je viden na Valvazorjevi risbi. Ob gradu so skromne ostaline prazgodovinskega gradišča. Nekaj minut hoje proti vzhodu se ob poti nahaja Sveta jama. Socerb je točka SPP s Slavnika skozi Prešnico. S Socerba se spusti pot skozi Prebeneg v Osp. Na Socerb pridemo z Malega Krasa po 30 minutah hoje po označeni poti po robu. Dolga desetletja so se na Socerbu dogajala množična praznovanja za 1. maj, praznik dela.

13. MALI KRAS ali VRH GRIŽE (457 m)

ŽIG JE NA ZIDU RUŠEVINE.

Na vrhu so ruševine zgradb in bunkerjev protiletalske obrambe, ki jo je v 2. svet. vojni uporabljal nacistični okupator za obrambo Trsta pred zavezniškimi bombniki. Pod vrhom je začetek dobro ohranjenih ostankov obzidja prazgodovinskega gradišča, ki se vleče do zahodnega dela Griže. Z vrha je lep razgled zlasti na Tržaški zaliv, Trst, na vasi v zaledju ter na Miljske hribe. Na njega pridemo v 45 minutah po označeni poti po robu s Socerba. Iz Botača (176 m) se po vertikali SPD Trst (belo-modre markacije) nad slapom Supet dvignemo k cerkvi Sv. Marije Na pečeh in naprej do spomenika alpinistu Comiciju (razgledišče). Nadaljujemo na razpotje Sela in navzgor čez obzidje gradišča na razpotje, kjer zavijemo levo. Nekaj 10 m pod vrhom prečkamo mejo in zapustimo vertikalo levo navzgor na vrh Malega Krasa.

14. BOTAČ (178 m)

ŽIG JE NA SKRINJICI PRI ČUVAJNICI.

Botač je gručica hiš ob reki Glinščici na meji med Slovenijo in Italijo, ki je bila pred desetletji močno zastražena in je delila prebivalce obeh strani. Meja je še povečala nedostopnost do doline in povzročila izselitev prebivalcev. Z vstopom obeh držav v Evropsko unijo se je izpolnila dolgoletna želja tu živečega slovenskega življa, da se svobodno gibljemo brez meje. V hiše se počasi vrača življenje. Od nekdanjih mlinov ob Glinščici so ostale le ruševine. Do Botača vodi ozka cesta z Jezera, vendar smejo po njej le domačini. Z Beke vodi v Botač Pot prijateljstva, od karavle in ostankov Beškega gradu (1 ura) ali po kolovozu nad Trenko, ki jo lahko uporabimo kot krožno pot. Iz Drage se spustimo po označeni poti v dobre pol ure, z Boljunca nad reko Glinščico in s pogledom na lep slap v 1 uri. Tretjo nedeljo v marcu se že od leta 1980 izvaja pohod Odprta meja po Poti prijateljstva z Beke v Botač.

15. KOČA NA KOKOŠI (670 m)

ŽIG JE PRI VHODU V KOČO.

Nahaja se na vzpetini Jirmanec (Kokoš je 10 minut hoje proti zahodu). Bivšo karavlo je PD Sežana leta 2000 preuredilo v planinsko postojanko. Do koče privedejo označene poti od Sv. Tomaža (45 minut), od mejnega prehoda Lipica (50 minut) in Lokve (1 ura in 45 minut). Nedaleč od koče je mejni kamen med nekdanjima grofijama Trst in Podgrad pri Vremah. Na Kočo na Kokoši vodi tudi tradicionalni pohod Bazoviških junakov v začetku septembra.

PERESASTA BODALICA
(*Stipa eriocaulis*)

16. VELIKO GRADIŠČE (742 m)

ŽIG JE NA BETONSKEM STEBRU.

Je najvišja vzpetina tržaškega krasa nad Vrhopoljem, na katerega vodi označena pot iz Krvavega Potoka (Via Alpina) čez Golič in Sv. Tomaž. Tu so pokopališče, ostanki cerkve in nekdanje mejne karavle (600 m). Sem se lahko pripeljemo po asfaltni cesti iz Vrhopolj. Stomaž je planinsko razpotje h Koči na Kokoši in na Veliko Gradišče. Na vrh imamo po označeni poti slabe pol ure hoje. Pod vrhom zasledimo obrise obzidja prazgodovinskega gradišča. Z vrha je lep razgled vse do Triglava. Z vrha se po označeni poti spustimo k izviru Vroček in po pol ure hoje pridemo h Koči na Kokoši.

AMETISTASTA MOŽINA
(*Eryngium amethystinum*)

IME IN PRIIMEK:

1. Ajdovščina (804 m)

2. Artviže (817 m)

DATUM:

DATUM:

3. Karlovica (772 m)

2. Orlek (665 m)

DATUM:

DATUM:

5. Ostrič ali Žabnik (1053 m)

6. Medvižica ali Veliki vrh (1081 m)

DATUM:

DATUM:

7. Razsušica ali Glavičorka (1083 m)

8. Mala Plešivica (908 m)

DATUM:

DATUM:

9. Velika Plešivica (852 m)

10. Slavnik (1028 m)

DATUM:

DATUM:

11. Hrpeljska gora
ali Miši šoga (737 m)

12. Socerb (437 m)

DATUM:

DATUM:

13. Mali Kras ali Vrh Griže (457 m)

14. Botač (178 m)

DATUM:

DATUM:

15. Koča na Kokoši (670 m)

16. Veliko Gradišče (742 m)

DATUM:

DATUM:

DATUM POTRditve DRUŠTVU:

PLANINSKO DRUŠTVO SLAVNIK

Hrpelje, Na Gorici 2a

6240 Kozina

<https://www.pzs.si/drustva.php?pid=170>

pdslavnik@pzs.si

031 585 195 (Vojko Dobrila)

Dnevnik Planinskega društva Slavnik

»SMO ČIČI IN BRČINI JUŠTO NA KONFINI«

DNEVNIK VRHOV IN POHODOV V BRKINIH,

ČIČARIJI IN MALEM KRASU

Uredil: Vojko Dobrila

Uredniško pregledala: Alenka Veler

Besedilo: Vojko Dobrila in Branko Bratož

Jezikovni pregled: Marijanca Ajša Vižintin

Oblikovanje: Jerneja Rodica

Fotografije rastlin: Tomaž Zorman

Zemljevid: PZS Slovenije, KPP, Andrej Stritar

Založilo: Planinsko društvo Slavnik, Hrpelje

Tisk: Tiskarna Vek Koper

Naklada: 500 izvodov

Hrpelje, 2022

Občina
Hrpelje-Kozina

PLANINSKO DRUŠTVO SLAVNIK
Hrpetlje, Na gorici 2a
6240 Kozina

PLANINSKA
ZVEZA
SLOVENIJE
ALPINE
ASSOCIATION
OF SLOVENIA